

групи вчених-істориків з Києва. У листопаді 1942 р. цей дозвіл було скасовано.

11. Шукаев М.И. 11000 километров по тылам врага: Хроника партизан. соединения.- Воронеж, 1966. - С. 56.

12. Черниговщина в период Великой Отечественной войны (1941-1945 гг.): Сб. док. и материалов. - К., 1978. - С. 326.

13. Духовна скарбниця краю: Вип.1. Від громадської - до універсальної наукової бібліотеки: (Істор. нарис). - Чернігів, 2002. - С. 38, 39.

Олександра Микитенко

●

ІГОР КАЧУРОВСЬКИЙ ПОВЕРТАЄТЬСЯ В УКРАЇНУ

Книга нашого земляка Ігоря Васильовича Качуровського «Променисті силуети» допущена Комітетом з Національної премії України імені Тараса Шевченка до участі в третьому, завершальному, турі конкурсу на здобуття Національної премії України імені Тараса Шевченка 2006 року.

XIX-XX століття - тяжкі сторінки гласних і негласних заборон, репресій, утисків, зневажання. Але український народ зберіг свою духовність. У цьому йому допомагала українська інтелігенція - репресована, знищувана, розстрілювана, ганьблена, але нескорена. По-різному складалася її доля: одні жили й творили в Україні, а інші, опинившись за її межами, в еміграції, зберегли свою духовну ідентичність, створили художні шедеври, стали видатними митцями. Яскравим прикладом цього є доля нашого земляка, нині доктора філософії, професора Українського Вільного Університету Ігоря Васильовича Качуровського. Довгі роки живучи за межами України, він не втратив кровної спорідненості й духовної близькості зі своїм народом. Зацікавившись ним як особистістю, я досліджую його життєвий і творчий шлях. Листування з ним дає змогу глибше вивчати його творчість. Так я познайомилася з книгою спогадів про письменників «Променисті силуети», видану у Мюнхені у 2002 році.

У ній вміщено багато статей, присвячених маловідомим, а можливо, і зовсім невідомим широкому читацькому загалу іменам літераторів. Тобто основу книги становлять статті й розвідки, присвячені життю й творчості письменників української діаспори. Зокрема цікавить Ігоря Качуровського як літературознавця постать письменника-емігранта Юрія Клена, відомого як поета, прозаїка, перекладача та видавця. У статті «Життя і творчість Юрія Клена» заслугу письменника перед українською літературою Ігор Васильович вбачає у тому, що він був одним із перших неокласиків поряд із Миколою Зеровим, Максимом Рильським, Михайлом Драй-Хмарою, Павлом Филиповичем.

У дослідженні «Метрика Олександра Олеся» автор глибоко аналізує систему віршування поета і зауважує, що він, як ніхто інший, спромігся надати українському віршеві витонченої музичної співучості, довівши до взірцевої досконалості жанр інтимно-ліричного романсу.

У розвідці, присвяченій Євгену Маланюку, «Поетична довідка про Євгена Маланюка» Ігор Васильович відмічає: «... що стосується таланту, то Євген Маланюк, безперечно, належав до найталановитіших поетів еміграції». У Маланюковій поезії, на думку автора, можна виділити три основні напрямки: інвективно-історіософічна, ностальгійна, інтимна та релігійно-містична лірика.

Також книга містить загальний огляд творчості Михайла Ореста та ряд статей, присвячених творчості репресованих письменників, зокрема Миколи Зерова, Павла Пилиповича та Михайла драй-Хмари.

Неабияку увагу Ігор Качуровський приділяє поколінню Другої світової війни в літературі української діаспори. Його праця так і називається «Покоління Другої

світової війни в літературі української діаспори». Тут він вказує імена п'ятдесяти трьох літераторів-емігрантів, серед яких є і сам автор. Їх називали «переміщені особи». На думку автора, скупчення по таборах «утікачів-неповоротців» мало й позитивні наслідки: там зустрічалися і мешкали в одній кімнаті люди різних доль, переконань, різного віку та фаху. Розмови й спілкування, безперечно, збагачували молодь, ставали життєвими університетами.

Це могли бути і старші, досвідченіші літератори, від яких можна було здобути ряд професійних знань і навичок, а ще серед них були щонайменше тридцять осіб, які пройшли крізь радянські тюрми, концтабори та заслання. Це давало певне спрямування політичному світоглядові літературної молоді.

Проте на чільному місці у книзі - окремі аспекти аналізу творчості письменників-класиків української літератури - Тараса Шевченка, Лесі Українки, Івана Франка. Скільки б не досліджувалася творчість найвизначніших поетів, вона залишається неосяжною і невичерпною. Ігор Качуровський намагався помітити у них щось таке, на що раніше не було звернено належної уваги, побачити знайоме в іншому ракурсі. Так з'явилася літературознавча розвідка «Про деякі перегуки Шевченка зі світовим письменством».

У цій статті автор зупиняється на окремих моментах, а саме: на перегуках Тараса Шевченка зі світовою поезією в царині рустикальної, умовно жіночої поезії (тобто на тих віршах, що їх поети чоловічої статі пишуть від імені жінок та дівчат), та в'язничної лірики, а також на темі смерті у творчості поета.

На мій погляд, міркування Ігоря Качуровського мають свою логіку, справді цікаві для нас як ще один оригінальний погляд на постать Тараса Шевченка. Бо кожен великий національний поет саме тим і великий, що його всеосяжна особистість дає підставу трактувати її з різних раз у раз взаємозаперечних поглядів.

Також у книзі вміщений ряд літературознавчих статей загального характеру про український парнасізм, поезію Празької школи та журнал «Українська хата».

Отже, «Променисті силвети» або «видатні постаті», чи «визначні особистості» - це книга спогадів про письменників, яка може бути використана вчителями української літератури на уроках вивчення життя і творчості письменників діаспори. На уроках літератури рідного краю та студентами філологічних факультетів. Це могутнє джерело знань, криниця мудрості, яка у будь-якому віці живить душу та повертає у загадкове минуле, переносить у вічний світ поезії.

